

ABONAMENTUL:

Pe un an . 300 Lei
Pe jum. an . 150 Lei
Pe trei luni . 75 Lei
Lunar . . . 25 Lei

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACTIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a

Inserțiunile se primesc
la administrație și la
Agențiile de publicitate

TELEFON No. 750.

Datorie cetățenească

Trăim în Aradul dela 20 km. de graniță și este natural ca agitațiile „Ungurilor cari nu se astâmpără” să aibă mai mult răsunet aici, dar să găsească și o mai puternică pavază în solidaritatea și bunul simț al cetățenilor.

Există o categorie de oameni care nu trăiesc decât din agitație. Această categorie meseria lor, pâinea lor de toate zilele. Toți interesați — cei ce alimentează curentul agitator pentru meschine interese politice sau de pungă, cei ce iau arginții lui Iuda pentru a duce traiul mizerabil de corbi croncănitori — ei nu urmăresc decât ca din netraiala conaționalilor lor de altă cetățenie, să-și facă o trambulină politică sau un izvor de câștig.

Trebue să recunoaștem, că în sufletul cetățenilor unguri, — care până eri formau clasa stăpânitoare în Ardeal — prind repede aceste agitații. Chemați la o viață de egalitate cu elementul românesc, până eri caful lor de bătae, sub un drapel glorios, dar care până eri nu era al lor, și sub o organizație de stat impusă, în chip firesc, conform principiului democratic al vremilor, de națiunea cea mai numeroasă — care, din fericire, la noi este covârșitoare. — Ungurii nu pot uita statul oligarhic ungar, în care șase milioane de Unguri dictau la o populație de altă naționalitate de trei ori mai numeroasă.

Ca orice himeră, ca orice vis, va dispărea încetul cu încetul și această idee — rămășiță a evului mediu în care domneau regii și popoarele — care, printr'un capriciu al

soartei, a fost târâtă din negura vremii și până eri de un singur popor din Europa!

Noi, Români, trebue să ținem seamă de această stare de spirit a concetățenilor noștri alături de care trăim, să le iertăm un vis pierdut dar care mai mijeste în suflete. Tari pe dreptul nostru, să nu le arătăm nici ură, nici vrășmașie. Să ne dăm seama, că mai ușor se vor întoarce apele dela vale la munte, decât să mai revie la ce a fost, vechiul stat ungar.

Și în această conștiință a dreptului nostru, să nivelăm calea pe care trebue să se facă împăcarea, pe care trebue să găsim dragostea și încrederea între toți fiii acestei țări!

Fără iredentism — deși acest sentiment nici nu există în sufletul Românului — cu patriotismul în înțelesul lui înalt, să căutăm să apropiem țării fii noi adevărați.

În interesul, însă, chiar al concetățenilor noștri unguri, să căutăm să nimuicim orice agitații care vin de peste graniță sau dela dușmanii dinnăuntru și care tind să întârzie ora înțelegerii și să toarne veninul în suflete.

Alături de noi, în această operă, trebue să stea ungurii inteligenți și cu bun simț — și sunt destui în Arad. Ei trebue să înțeleagă ca și noi care este interesul conaționalilor lor și că orice agitație și ură semănată în suflet, face mai mult rău populației maghiare decât celei românești. Ei pot vedea clar că asemenea mijloace nu denotă decât slăbiciune din partea celor care le întrebunțează, agitațiile fiind arma celor slabi; că nu s'a văzut un exemplu în toată istoria ca un popor să ră-

pească dreptul altui popor prin astfel de mijloace. S'au putut răpi drepturi prin forță, s'au putut stăpâni popoare cu puterea, dar nu s'a găsit până astăzi nici un mijloc să se învingă un popor care are de partea lui și dreptul și forța, mai ales când forța izvoarește din drept și nu dreptul din forță!

Aradul dela 20 km. de graniță, orașul cu o populație în majoritate maghiară, este împântat într'o regiune curat românească, care i-a dat și îi dă viața lui comercială și industrială, de care nu s'ar putea lipsi fără ca în viitor scurt să ajungă un oraș mort. El este tot atât de necesar satelor românești, care au drepturi asupra lui: un drept din trecut pentru că fiecare cărămidă din el s'a plătit prin sudoarea lor, prin negocierea rodului muncii lor; un drept în viitor, pentru a-și putea scurge produsele, drept isvorit din marele principiu: nevoia de a trăi!

Aradul este plămânul prin care respiră 245 mii de români!

De aceea Aradul este și va fi totdeauna legat de țara noastră!

De aceea trebue ca toți Români și Ungurii cu bun simț să ne unim pentru a forma o falangă de care să se sdrobească orice agitații sterile. Trebue să înțelegem cu toții că numai din armonia dintre noi poate esi bună stare a tuturor.

Să desprețuim și să ocolim pe agitatorii de profesie, să aducem la bun simț pe naivi, iar pe cei incorigibili să-i îndepărtăm din mijlocul nostru ca periculoși intereselor obștești!

C. B.

SÂMBĂTA.

— Fragment dintr'o scrisoare —

Bucatele se urmează unele după altele și noi mâncând ascultăm basmul pe care mi-l povestea tata:

„...Și după ce s'a dus Toto de-i-a sărutat mâna mamei și-a rugat-o frumos: Ich bitte schön um Pardon, l'a luat împăratul în trăsura lui de aur și s'a dus cu el în târg și i-a cumpărat o chivără frumoasă de aur, o sabie de argint, un oal de sticlă frumosă — de-l întorei de urechi și umbliă singur — și o cutie mare de bomboane fondante...” Aproape de sfârșitul basmului și al mesei, se oprește o sanie la poartă, sumă olopotelul la scară: „Cocoana mare!” — și pe ușa sufrageriei, deschisă până la pârte de mama Leanea, intră mactos bunica, „nimaja”, cum îi zicem noi, purtând în brațe pe Bijulică și sprijinindu-se de-o fată ea de 17 ani, „Domnița lu nimaja”.

Ne sculăm cu totii în picioare și care mai de care vrem să-i dăm scaun; dar ea ne roagă să sedem și, trecând pe la spatele nostru, se apleacă de ne sărută pe obrazul drept, pe obrazul stâng și apoi merge de se așază pe un scaun adus cu grabă, între tata și mama.

Noi, copii, nu mai putem sta la un loc de bucurie: ne învărtim pe scaune, întindem mâinile cerând pe Bijulică, rădem bătându-ne picioarele de sub masă; și neliniștea crește, crește până ce se aude glasul metalic al madamei: „Ruhig! sonst...”, când ne potolim.

Ca în toate Sâmbetele din timpul erneli, avem la masă gelatină, prăjitura favorită a bunicii, care-și apropie scaunul și mănâncă și dâ-

sa; iar madama, ca întotdeauna, din pricina durerilor de dinți: „Erlauben Sie mir, gnädige Frau”, cere voe s'o gae pe sobă ca să se încălzească, pe când noi ne dăm cu coatele zâmbind și așteptând să auzim pe tata șoptind bunicii: „orz pe găște”.

După masă cu totii în salonaș. Închid ochii și-l revăd. În dreapta o canapea și două jaturi, între portretul bunicii și al bunicii; pe canapea două perne cusute cu lână: pe una un cocos, pe alta un câne de vânatoare; în stânga pianul, un Pleyel enorm; în mijloc, peste un covor roșu, masa rotundă de marmură roșie și jur împrejur scaune îmbrăcate cu petice de mătăasă, așezate și cusite cu măiestrie de mama.

Stim dinainte ce are să facă bunica intrând în salonaș. Se oprește în prag și suspină privind portretul bunicii; înaintează până la fereastră cu flori, ca să le admire, însoțită de tata care-i dă lămuriri.

— Mamă, să-ți spun eu de ce nu le merge tot așa de bine și pe argoniilor dumitale: prea le uz mult. Ia te uită la ațalia asta.

— Apropos, mamă, știți tinerarja aia a mea visinia cu alb la mijloc?

— Ei?...

— Am pierdut-o, s'a uscat!

— Vaj de mine!

După ce a privit bine toate florile, după ce a primit toate deslusirile, bunica se întoarce, se așază pe canapea și roagă pe mama să cânte ceva ca să joace ridichiile; și noi, ridichiile, jucăm sub ochii plini de dragoste ai tatei și ai bunicii și sub ai madamei plini de grijă, până la ceasul hotărât, pentru loton.

A! drag loton! El aduce madama din odaia de alături și așază cartoanele pe masă la locurile convenite, fiecare din noi stând la acelaș loc și jucând pe aceleași cartoane totdeauna.

Înainte însă de începerea jocului, Pârșlea trebue să recite o poezie nemtească din care bunica nu înțelege nici atâtea și care întotdeauna se isprăvește în acelaș chip: copilul se incurcă, madama îl hârtuește ca să-și aducă aminte, până când îl podidește un plâns amar și fuge în brațe la „nimaja” ca s'o roage „să-i cumpere altă madamă”.

La joc strigăm toți bilele, afară de cel mic; și facem un haz nespus de tata, care le striga cu cjudătenii: „cocosății” în loc de 33, „iacoa și mantaoa” în loc de 77, și 'ar nespus ne minunăm de mama care le joacă în gând.

Uite și seriozitatea comică a madamei și surzenia bunicii care întrebă necontenit: „și șase or, seapte, maică?” Uite și eleganta cu care mama scoate numerele din pungă, cu mâna-j albă la care are un inel cu piatră albastră ca cerul.

La nouă ceasuri și jumătate, tata se lasă cu scaunul pe spate, ca să poată vedea câte spune penduța din odaia vecină.

— Hai la culcare.

Și după ce le-am sărutat mâna, plecăm însoțiti de madama având fiecare, printr'o întâmplare cărmuită de tata, aceeași sumă de bani câștigați.

În odaia copiilor, îngenuchiati pe paturile așezate la rând, zicem în cor înainte de a ne culca: „Vater unser der Du bist im Himmel...”

Dinaintea fiecărui pat e un scaunel cu rufe curate pentru a doua zi... Madama măsorează lămina și se desbracă încetinel și visătoare...

Semne bune.

În ajunul vacanței de Crăciun dl director al liceului „Moise Nicoară” a avut forțata inspirație să împartă elevilor liste de subscripție pentru a colecta bani necesari fondării unui cămin elevilor călători și elevilor lipsiți de mijloace.

Apelul din fruntea listelor conceput într'un stil concis, convingător și semnat de dl Vasile Goldiș a avut un mare efect.

După câte suntem informați, Românașii noștri, fie de la orașe, fie de la sate și, surprinzător chiar unele minorități, au deschis bucurios hărețile pungii ca să contribuie la întărirea școlii românești în Aradul de la marginile de Apus ale țării.

Din această manifestare de jertfă, pe altarul culturii neamului nostru, trebuie să desprindem lămurit o idee care ne interesează, anume, că Românii de aici, știu să jertfească din mult, puținul, care-l au, pentru focarele de cultură națională și că sunt vrednici a sta alături cu cei din vechiul Regat, cari au clădit 2000 de școli pe scoatele lor, cu foarte puține ajutoare de la stat. Ne bucură aceste semne de iubire de lumină, mai ales astăzi, în timpuri așa de grele, pentru că s'a înțeles de toată suflarea românească mîmănatul gest al dlui Vasile, care a donat 12 milioane pentru fondarea unui cămin pentru studenții din București.

Totuși, în această luminoasă bucurie, a noastră, pătrund câteva raze de egoism strănt, tocmai din partea acelor care ar fi putut să dea nemăsurat de mult, și din partea altora care au confundat această colectare pentru școală cu o cersitorie și nu și-au dat seamă că fac o faptă națională.

Viata și cultura noastră se va afirma numai prin școală și Aradul trebuie să fie mîndru că între fiii săi au reprezentanți destoinici care sunt cunoscuți — nu în Aradul indiferent — ci afară în toată America de Sud, în Argentina, Bolivia, Peru, Chili prin munca și priceperea lor științifică.

De aceea suntem convinși, că Aradul, dacă nu va reuși să întreaacă pe cale odilitară și înfrumusețare, celelalte orașe ale Ardealului, va ști pe cale culturală, să-și afirme și mai departe glorioul trecut de focar al conștiinței românești ca în vremurile neuitate ale ziarului „Românul”.

VLAD TEPEȘ.

...Se aude în grădina scârțitul zăpezii sub pașii grădinarului care a fost în florărie, ca să vadă dacă arde focul... Nenea a adormit... și Părslea... și Ipocritul... A doua zi e Duminecă... primblare... Cum făcune ceasornicul madamei... O chivără de aur... și un cal d'ăla...

*Ca prin vis simt mai târziu pe bunica... A venit să ne vadă înainte de plecare... s'a oprit în mijlocul odăii și se închină la icoane... face un pas și trei cruci peste mine... un pas și trei cruci peste Părslea...

Și v'ați dus, dragi nimicuri dintr'o vreme, când abia jci colo se zăria câte un fir de păr alb, prea limbut, în tâmpile celor ce cu atâta dragoste se mișorau ca să fie la nivelul nostru. Stați-mi bine ascunse în cea mai lăuntrică parte a minții; și, când vi s'o părea vouă mai nimerit, răsăriți-mi în gând aducându-mi cu voi toată nevinovăția, toată lipsa de griji din zilele ce se însirau binisor pe firul vremii, ca trandafirii pe o cunună.

Iar tu, tu cel mai drag, care dormi somnul vesniciei în cimitirul de la marginea orașului, departe de cei patru pentru care toată viața te-ai străduit, și de-apururi despărțit de dragile-ti zambilii, tinerarii și atalii. — vezi-mă cum plîng gândindu-mă la tine. Și dacă vreme multă a trecut fără ca să-mi vij în mințe și, dacă aste gânduri părăsindu-mă. — căci tu știi bine că așa e scrisă cartea vieții: o pagină veselă, una tristă. — poate iarăși vreme multă vei rămănea uitat. — înțelege însă că în ceasurile de răsărire a icoanei tale, mi se sfășie inima de dor...

Al. Brătescu-Voinesti.

In serviciul culturii naționale.

Haosul liceului din Brad. — Profesorii neplătiți de șase luni. — Ceartă între guvern și Consistoriu.

Ori care cunoscător a frământărilor și luptelor noastre naționale din trecut, simte o durere și consternare morală, la știrile ce ne sosesec din istoricul ținut al Zarandului.

Factorii respunzători bisericești și politici, chemați să asigure continuitatea instituțiilor noastre culturale și naționale din Ardeal, se întrec în indolență față de cele mai vitale interese a neamului. Liceul „Avram Iancu” din Brad, a cărui muncă binefăcătoare de peste jumătate de secol a fost atât de covârșitoare în dezvoltarea vieții și conștiinței românești de dincoace de Carpați, a ajuns în epoca desrobirii culturale și avântului național de astăzi, în haul vegetării și agoniei.

Reclădit dintr'o nobilă și riscată inițiativă particulară, complectat din cersitorie de caracter politic, și vinderea averilor fundamentale lipsit de aranjamentul instrucției necesare, cu patru profesori, obosiți după o muncă meritorie de trei decenii și cu zece ajutoare didactice noi, pregătite în parte, sau de loc pentru cariera profesorală, cu mult zel și bunăvoință de muncă, — în starea acutală. Liceul „Avram Iancu”, este un simbol al timpurilor în cari trăim.

Grevat cu datoriile noului edificiu, singurul așezământ de pregătire culturală superioară, a unei populații românești de 100.000 locuitori, pe o întindere de 2000 km, pătrați, de patru ani întinde mâna după ajutor, apelează la conștiința națională a tuturoz guvernelor cari se succed în fruntea Țării, strigă și se revoltă fără rezultat.

Aceiași tortură sufletească și soarte masteră, față de slujitorii culturii naționale și crescătorii generației de mâine, între păreții liceului „Avram Iancu” din Brad.

De șase luni încheiate, uitați de Dumnezeu, de Stat, de Consistoriu, de oameni, nu au primit un singur ban, muncind și luptând cu existența, un jumătate de an fără salariu. Mai e nevoie de comentariu, față de martirajul acestor oameni și față de barbaria ce se comite la adresa lor?

Înțeleg oare în primul rând factorii respunzăbili, ce înseamnă o activitate pedagogică între astfel de condițiuni, umilindu-i cu lipsele, împrumuturi sau preocupări diverse, pentru asigurarea existenței?

Exprimăm cea mai reală convingere, cerând închiderea acestui liceu, decât continuarea în a-tari condițiuni.

E timpul suprem, pentru organizarea situației materiale și didactice a institutului de învățământ din Brad. Reprezentanta și comitetul liceului „Avram Iancu”, au cerut de repetate ori stațificarea, s'au încheiat contracte, au urmat infinite tratative, opoziția Consistoriului Athidiecezau, rezerva statului de a plăti corpul didactic, o improvizatie de învățământ secundar și o mizerie omenească.

Neînțelegerea sau neacordul dintre factorii bisericești și de guvernare, nu mai poate dura, cu repercusiune asupra problemei culturale a unui întreg ținut românesc.

Datorii, licitații de averi, memorii plângătoare și telegrame desperate după salarii, trebuie să înceteze, luând locul un început de muncă, spirit și organizare nouă a liceului „Avram Iancu” din Brad, pentru împlinirea apostolatului național, de care atât de măreț s'a achitat în trecut și îl reclamă astăzi sufletul românesc din Zarandul Munților Apuseni.

D. GH.

A VI-a Șezătoare Culturală.

După o mică pauză simțită în deosebi de acei public arădan, care se obișnuise cu reprezentațiile de la Palatul Cultural, cum se obișnuiește creștinul cu frica lui Dumnezeu, de a merge în fiecare Duminecă la sf. biserică, șezătorile culturale iarăși vor urma cursul lor normal ca mai înainte, începând cu Dumineca de 28 Ianuarie ora 5 d. m.

Programul acestei șezători va avea o importanță deosebită în urma faptului că a reușit să primim concursul mai multor persoane distinse și artiști celebri, a căror colaborare va ridica nivelul artistic al acestei reprezentații.

Cu plăcere anunțăm concursul dsoarei Magda Weil, renumita artistă de vioară, cunoscută și sărbătorită chiar și în mai multe capitale din Occident. Deasemenea ne asigură o aleasă plăcere producția artistică la dsoarei Cara Negri, mult apreciată dansatoare de balett. Acompanimentul de pian îl va da, la dans dsoara Medy Lazar, iar la concertul de vioară a dsoarei Weil, dl. dr. Carol Szele, compositor și pianist.

Miezul șezătorii va fi conferința dlui prim-procuror Al. Meeulescu „Despre criza de drept”. Un subiect foarte interesant și bine ales care suntem convinși, că va fi predat cu toată dibăcia unui bun orator și specialist pe deplin stăpân pe materialul adunat.

Simpaticul nostru poet loc. Bălecești a scris un prolog ocazional, ce va fi spus de către dsoara Baby Demjan cu obișnuita-i finețe de predare.

În pauza reprezentației se vor trage la loterie 3 costume naționale de-o rară frumusețe, cari în decursul săptămânii vor fi expuse în sala de expoziție a Palatului Cultural. Biletele de loterie se pot cumpăra împreună cu biletele de intrare la Bibliotecă Diecezană.

Costul unui bilet este de 10 lei. În total se pun în vânzare 1000 bilete. Venitul curat se va versa în fondul monumentului „A. D. Xenopol”.

Nădăjduim, că această șezătoare culturală cu un program atât de strălucit și cu un scop așa de măreț, va fi vrednică de sprijinul întregului public român arădan, și sperăm, că de astădată iarăși vom avea fixată sala Palatului Cultural de lume românească, dornică de a participa la sărbătorirea frumosului și științei. (n.)

Descoperirea crimei din Perianaș.

Ginerile își ucid soacra pentru a ajunge mai curând la moștenirea averii acesteia.

În noaptea de 24 Decembrie a fost ucisă Elisabeta Pfaurat, la domiciliul ei din comuna Perianaș.

Intreagă populația comunei a fost alarmată în acea noapte de strigătele ginerelui victimei, Matias Hubert, care spuse celor ce grăbiseră în ajutor, că soacra lui a fost asasinată și probabil hoții au intrat prin fereastra camerei, care era spartă.

Încă de la început se bănuia că ginerile victimei, Matias Hubert, ar fi autorul crimei. Lipseseu însă dovezile și astfel autorul nu putea fi descoperit.

Hubert a fost înaintat parchetului din Timișoara. El tăgădui însă și astfel lipsind și dovezile nu putea fi pus sub acuză.

Fiul victimei, Ioan Pont, neliniștit de întârzierea descoperirii autorului, soliecită Parchetul din Timișoara ca să se oară, pentru descoperirea autorului, concursul Prefecturii poliției din Arad.

Tribunalul admitând această cerere a fiului victimei, Prefectura poliției a trimis doi agenți de la biroul de urmărire la fața locului, și după introducerea unei cercetări riguroase a reușit curând să se facă lumină.

Agentii poliției au aflat în cursul cercetărilor, la sora lui Matias Hubert o pereche de pantaloni, pe care erau mai multe bucăți cârpite de curând.

În partea stângă se vedea încă o pată de

Se constată că pantalonii sunt a lui Ma-

Hubert. Această descoperire a fost decisivă, era dove-

de că Hubert este autorul crimei.

Cum a fost omorâtă victima.

În noaptea de 24 Decembrie, Hubert intră în

soacra sa și pe care aflându-o dormind a lo-

to în piept de trei ori cu un cuțit, Hubert era

lângăci și astfel sângele ce țâșni din răni îi

stase hainele în partea stângă.

În camera unde își săvârșise crima bestialul

genere, dormea și un băiat al său de vreo 2 ani.

După săvârșirea crimei el încuie ușa pe din-

tru și sări pe fereastră afară.

Aruncă o piatră în cameră și sparge geamul,

pe care îl închise apoi din afară. Toate acestea

se făcuseră pentru a da înfățișarea, că autorul crimei ar fi

scapat prin fereastră, pe care ar fi deschis-o după

ce a spart geamul.

Se duse după aceasta la domiciliul său și după

ce schimbă hainele se întoarse pentru ca să alar-

mize populația, sperând că astfel va îndepărta

curiozitatea dela el.

Criminalul a fost însă descoperit și el va tre-

ni să-și ispășească bestiala sa faptă.

El își neșese soacra, sperând că astfel va a-

duce prin moștenire în posesiunea averii ace-

steia.

INFORMAȚIUNI.

VIN RECRUȚII.

De câteva zile străzile Aradului sunt semănate cu energii tinere în ochii cărora arde par'că setea de necunoscut și dorința ispititoare de a fi cineva. Sunt flăcări cuminti ai satelor semănate pe toată întinderea țării, flăcări cari au răspuns ordinelor de chemare cu aceea cunoscută voce bună poporului pe care îl reprezintă.

În spatele lor voinic duc un cufăr, în care o bătrână le-a pus — ștergându-și ochii cu marama — prîmeneli și hrană, iar în fundul lui o mână de fată a strecurat o fotografie spălăcită de soare, să-i fie voinicului drept talisman.

Și ei — mândria noastră a celor care ne uităm cu drag la ei — au pornit din prispa unei case cu streasina trasă peste ochii a două ferestre luminate slab, au pornit cântând spre orașele care îi cheamă, unde în cazarmele proaspăt primenite îi așteaptă necunoscuții, care măne le vor fi frații lor, iar ofiterii le vor ține locul părinților.

Ei vin plini de viață și de dorinți înflăcărate și când privesc la ei cum se lasă ca niște stoluri uriașe pe întinderea străzilor, mă gândesc cum se face, că în fața atâtor avânturi, se găsesc încă rătăciți, care simt în sufletul lor o îndoială în viitorul acestui neam atât de dornic de a fi cineva, cu pretul căr a miilor de vieți cari abia acum începe a ceti în cartea unde înaintașii lor și-au sfârșit cu pumni înfipti în pământul țării, pe întinsul căreia murind, îl strângiau în ultimele spasme în mâna lor întepenită.

Al Negură.

În seara de 29 Ianuarie publicul românesc din Arad va avea iar prilejul să asiste la o strălucită reprezentație teatrală dată în Teatrul orașenesc de compania dramatică Marioara Voiculescu. Se va juca „Dansatoarea roșie” senzaționala piesă a lui Henry Hirsch.

Se desminte știrea după care deputatul Petrescu ar fi fost mâncat de lupi lângă Brașov.

Guvernul a prohibit exportul lucernei și al trifoiului.

Presă grecească desminte oficial știrea publicată de ziare că principele Carol al României vrea să divorțeze.

În seara de 27 Ianuarie „Sindicatul Presei Române din Ardeal” va da un mare festival artistic în sala Teatrului Național din Cluj, cu concursul celor mai de seamă artiști ai Teatrului și Operei.

La ministerul de externe au venit cereri multe din partea armenilor din Turcia, cari roagă să li-se îngăduie așezarea în țară. Pentru această îngăduință ei se oferă să înființeze o Academie Orientală.

La Roma s'a desvîlit un monument al lui Caruso, opera sculptorului Filippo Cicariello. Monumentul este de trei ori mai mare decât mărimea naturală și va fi trimis la New-York, unde va fi așezat într-una din pietele principale.

O librărie din Paris a pus în vânzare ediția de lux a teatrului complet de Molière. Se compune din 30 volume în șase cartoane și pretul lor este 36.000 lei pe hârtie japoneză, 14.000 lei pe hârtie olandeză, 8.000 lei pe hârtie fină.

Direcția generală al vămilor din ministerul de finanțe, a făcut cunoscut tuturor punctelor vamale din țară, ca de viitor să permită, persoanelor, cari trec frontiera câte 50 kgr. alimente însă divizate din diferite articole de câte maximum 10 kgr.

Rugăm pe toți aceia, cari primesc ziarul nostru, a ne trimite cât mai curând taxa abonamentului, ca să nu se dădorează, în caz contrar fiind nevoiți a le cere prințerea ziarului.

Parlamentarii neputând sosi la București din cauza zăpezilor mari, decât numai în număr foarte mic, pentru ziua de Luni, deschiderea parlamentului a fost amânată până Vineri.

Se aduce la cunoștința elevilor pregătiți în particular dela liceul „Moise Nicoară” din Arad, că examenele preliminare sesiunea Ianuarie se încep în ziua de 29 Ianuarie a. c. — Direcțiunea.

Contra influenței, gripei spaniolă, precum și în contra tuturor bolilor ce provin din infecție ori răceală, cel mai bun leac preventiv este VINUL FERRUGINOS AL LUI HEHS.

E un remediu de supremul efect în cazuri de anemie, cloroză, malarie, friguri intermitente și urmările acestora (tumoarea splinei).

Ca remediu preventiv se recomandă la diferite boli contagioase atât pentru adulți, cât și pentru copii.

Farmacia Dr. FÖLDES, Arad.

Biblioteca Vaticanului la devenit acum cea mai mare din lume, deoarece printr-o deciziune a cabinetului italian i-s'a anexat renumita bibliotecă Chigi. Colectiunea aceasta se găsește în palatul Chigi, construit de Papa Alexandru VII, și a fost strânsă de familia aceasta patriciană.

Darul acesta devine mai important că este întâiul pe care-l face statul italian Vaticanului.

Se zice că la biblioteca Vaticanului se vor înființa acum diferite secțiuni pentru literaturi străine, cea mai nouă secțiune înființată este o secțiune irlandeză. Și guvernele Braziliei și Chilei vor să înființeze secțiuni proprii.

Guvernul grec a hotărât confiscarea proprietăților răposatului ex-rege Constantin.

Șeful postului de jandarmi Pilul-mare împreună cu jandarmii dela acel post, prin mamea asiduă și încordată, a reușit să descopere furtul a doi pereți furati în noaptea de 16 Decembrie 1922, în dauna locuitorilor Ercet Margit din comuna Pilul-mare, în valoare de lei 6000. Autorii au fost prinși și se numesc Dobruta Ioan, Pașcal Alexandru din comuna Varșand, Mustat Florea și Poreciu Ioan, care împreună cu actele adresate au fost înaintați parchetului Arad.

Wilhelm Reich, domiciliat în strada Pescarilor 5, s'a prezentat la Prefectura Poliției și a reclamat, că indivizi necunoscuți s'au introdus în biserică israelită furând suma de 4—500 lei.

Gulyás Gligorie din strada Pescarilor 8, a reclamat Prefecturii, că indivizi necunoscuți i-au furat 25 perechi de ghete.

Căutăm pentru administrația ziarului UN FUNCTIONAR sau FUNCTIONARĂ.

BURSA.

ZÜRICH, 23 Ianuarie. — Deschiderea. Berlin 250, New-York 53725, Londra 2500, Paris 3395, Milano 2530, Praga 1485, Budapesta 2025, Belgrad 390, Varșova 18750, Viena 75, coroane stampilate 76.

BUCUREȘTI, 23 Ianuarie. — Inchiderea. — Paris 1310, Londra 960, New-York 210, Italia 970, Elveția 39, Praga 570, Viena 28, Berlin 98, Budapesta 725. — Valute: Mărci 120, leva 110, funți sterlini 930, franci francezi 1290, franci elvețieni 3750, lire 940, dinari 140, dolari 200, coroane austriace 28, coroane maghiare 675, socol 540.

CORRESPONDENȚI ÎN ȘASE LUNI I FAPTE ȘI NU VORBEI

După o activitate de 15 ani, am dovedit cu mîile de ab-

solvenți ai cursului meu că fac din domnișoare, tineri și adulți cu bună voință la învățătură, buni corespondenți în limbile: franceză, engleză, germană, română și să se exprime ușor și corect în aceste limbi. Mil de absolvenți ai cursului meu îmi sunt recunoscători fiindcă și-au putut creta o existență absolvind cursul meu.

Prof. Jean Goldberg Arad, Str. Eminescu No. 9, Et. II.

Marioara Voiculescu la Arad.

În 29 Ianuarie Compania dramatică Marioara Voiculescu, va da în Teatrul Orașenesc, o nouă reprezentație extraordinară, jucând pentru întâia dată „Dansatoarea roșie” piesă în 4 acte de Henry Hirsch.

Inceputul la orele 9 seara. Biletele de vânzare la Librăria Diecezană.

ȘTIRI TEATRALE

Repertoriul săptămânii.

- MERCURI: Troubadur (Ab. B).
  - JOI: „Nevinovatul Don Juan” (Ab. C).
  - VINEZI: „Nevinovatul Don Juan” (Ab. A)
  - SAMBATA: „Micul rege” (Ab. B).
  - DUMINECA: „Regina Noptii” (Ab. C);
- după orele 10 și jum.: Mare cabaret.

Azi, Miercuri, seara se va reprezenta „Troubadur” în rolul titular cu tenorul Wilhelm Kersch, iar rolul principal feminin cu dna Z. Marjeta Várady.

Joi seara incinta Teatrului orașenesc va rezona de hohotele publicului, ce vor stărui. Nevinovatul „Don Juan”, cu umorul și situațiile comice din această piesă. În rolurile principale dna Solomon Sári, admirabilul umorist Ernst Darvas, apoi Alfred Zavor, Any Tökés, Sigismund Popos. Don Juan se va reprezenta și Joi seara. Bilete se retine înainte la casieria Teatrului.

TELEGRAME.

Deschiderea universității din București.

BUCUREȘTI. — Universitatea a fost deschisă ieri, Cursurile au decurs fără incidente.

Soldaii Americani pleacă din Ruhr.

BERLIN. — Trupele americane aflătoare în regiunea Ruhr vor pleca spre vatră Vineri.

Un atac bulgar în Cadrilater.

BUCUREȘTI. — După o știre oficială a ministerului de interne, bulgar au atacat pichetele noastre de grăniceri, dar au fost imediat respinși.

CINEMA.

AGONI VULTURILOR film istoric în 2 părți. Partea II, în 24, 25, 26 și 27 Miercuri, Joi, Vineri și Sâmbătă în „APOLLO”, Eroni care s'a ridicat din valurile revoluției franceze, Napoleon, după ce a parcurs o carieră fenomenală plină de glorie și de mărire, care a dat Franței atâta eroi geniali, devotați lui și patriei lor, a trebuit să termine cu abdicarea tragică, cu exilul la Elba și cu deportarea la Sta Elena. Epoca aceasta, cea mai tristă pentru Franța se reproduce în acest film grandios al artei și științei franceze. Istoria s'arta ne chiamă să-l privim.

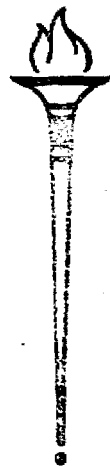
rază, să se amuzeze răsând, să cerceteze pieza aceasta celebră, prin comțul ei adeseori izbitor, dar totdeauna pătrunzător până în adâncul sufletului. Cume, strângări se perindează într'o oră și nu poate fi om care să nu rază cu hohot privind perpetuila lui Fatty cu sirigoii, când e mire, când își pierde frațul când trece printr'o aventură nevisată și când partenerul său ajunge în harem.

Redactor responsabil: LAURENTIU LUCA.
CENZURAT: Dr. MARCOVICI.

Cețiți și răspândiți
„SOLIDARITATEA“

x O SEARĂ AMUZANTĂ, comedie în 5 acte în 23, 24, 25 Ianuarie în „Urania”. Cine vrea să

INSERTIUNI

SE PRIMESC CU PREȚURILE
CELE MAI AVANTAJOASE LA
„SOLIDARITATEA“
ARAD, STR. ROMÂNULUI 1/A.

Prima moară automată cu turbine
S. Filderman :: Băcău
incepându-și funcționarea în mod regulat.

OFERĂ

tuturor amatorilor, orice cantități de făină calitatea I-a și a II-a din grâu spălat și uscat precum și tărâțe mari și mici în condițiuni foarte avantajoase franco încărcat în vagon, Stația Băcău (Moldova).

CONCURS.

La
„Banca Centrală“
Filiala Arad,
se publică concurs
pentru ocuparea pos-
tului de perfectă
dactilografă.

Reflecții își vor
înainta cererile

Direcțiunii Băncii
Centrale Filiala Arad
Salar după învoială.
Ocuparea postului
imediat eventual dela
1 Februarie 1923.
DIRECȚIUNEA.

ELIXIR DE STOMAC

preparat din Tintorie (Centauria) cu efect ne-
ntreecat contra indispoziției de stomac și intes-
tina, (mațe) lipsel de apettit, greșă, gaze în
intestia și indigestie. F649

Farmecia Dr. Földes, Arad

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
CENTRALA: ARAD (ROMANIA).

SUCURSALE: IN CHIȘINEU, ȘIRIA, BOROSINEU
ȘI RADNA JUDEȚUL ARAD (ROMÂNIA).

IN CASELE PROPRII.

Capital societar și fonduri proprii. 20.000.000 Lei.
Depuneri spre fructificare: 80.000.000 Lei, din
care o parte considerabilă sunt depuneri americane.

RAMURI DE OPERAȚIUNI.

Execută tot felul de operațiuni de bancă.

Acordă: Imprumuturi cambiale.

hipotecare.

de lombard (pe gaj de efecte).

Financiază întreprinderi industriale, comerciale și
agricole.

Cumpără și vinde monede străine (Dollari, Mărci,
Lire, Franci și alte valute).

Primește depuneri spre fructificare pe libele și în
cont curent

Primește bani din America ca depuneri, ori pentru
inmanuare partidelor în Țară.

Efectuește comisiuni primite din America în afa-
cerile emigranților.

Are legătură de cont curent cu toate băncile din
Țară și străinătate.

Cel mai modern institut tipografic din Arad:

Tipografia Concordia

Societate pe acții. — Strada Românilor No. 1a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne ma-
șini din străinătate și patrie ca: mașini de
cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și ma-
șini de vărsat clișee precum și cu cele mai
moderne litere, primește spre executare tot
felul de opuri, reviste, foi, placate, registre,
tipărituri pentru autorități, bănci și societăți,
precum și invitații pentru logodnă, cununie și
pentru petreceri. Amunții funebre se execută
cu cea mai mare urgență. — Serviciu prompt.